

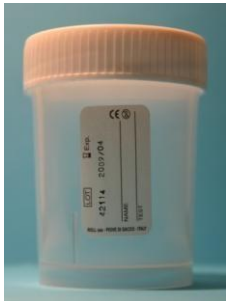
Staalafname en transport voor virologisch onderzoek

Aard van het staal	Ideale recipiënten	Ideale afname	Af te raden of onbruikbare recipiënten of afnames	Bewaring VOOR labo
Faeces: <ul style="list-style-type: none"> - Rotavirus antigeendetectie - Adenovirus antigeendetectie - Norovirus antigeendetectie - Norovirus PCR	Steriel goed te sluiten container Bv. Steriel potje met lepeltje			Koelkast
Nasofaryngeale stalen: <ul style="list-style-type: none"> - RSV antigeendetectie - Influenza antigeendetectie - Respiratoir panel (PCR) - Bordetella pertussis PCR	e-Swab wisser	Farynx: wis thv de tonsillen en de posterieure nasofarynx. Gebruik een spatel om de tong naar beneden te duwen om contaminatie met speeksel te vermijden Nasofarynx (voorkeur): schuif een flexibele wisser via de bodem van de neus tot in de nasofarynx en roteer enkele malen.	Onbruikbaar zijn: Droge wissers, gelwissers of UTM wissers	Koelkast

Identificeer éénduidig met de naam van de patiënt of kleef een labosticker en schrijf de aard van het staal op het recipiënt

STAALAFNAME EN TRANSPORT VOOR MICROBIOLOGISCH ONDERZOEK

Aard van het staal	Ideale recipiënten	Ideale afname	Af te raden of onbruikbare recipiënten of afnames	Bewaring VOOR labo
Huid: <ul style="list-style-type: none"> - VZV PCR - HSV PCR (altijd met differentiatie type 1 en 2)	e-Swab wisser	Huid (vesikel): Reinig de vesikel met steriel fysiologisch water, open de vesikel en verzamel het vocht met de wisser OPM: een oud opengebarsten droog blaasje is minder geschikt als staalname	Onbruikbaar zijn: Droge wissers of gelwissers	Koelkast
Virale kweek: <ul style="list-style-type: none"> - CMV op urine - Enterovirus op faeces	Steriel goed te sluiten container Bv. steriel urinepotje of steriel lepelpotje	Voor de diagnose congenitale CMV dient er bij de baby een staal te worden afgenomen tijdens de eerste 3 levensweken. Bij een negatief resultaat best nog éénmaal herhalen. Afname best op wekdagen (ma-do) gezien virale kweken in het WE niet worden ingezet.	Onbruikbaar zijn: Bevroren stalen	Koelkast

Identificeer éénduidig met de naam van de patiënt of kleef een labosticker en schrijf de aard van het staal op het recipiënt

Staalafname en transport voor bacteriologisch, mycologisch en parasitologisch onderzoek:

Aard van het staal	Ideale recipiënten	Ideale afname	Af te raden of onbruikbare recipiënten of afnames	Bewaring VOOR labo
Faeces: <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - Parasitologisch onderzoek - Clostridium difficile - Helicobacter pylori 	Steriel goed te sluiten container Bv. Steriel urine- of lepelotje	1 okkernoot (geen overvolle recipiënten) Parasieten: vermeld recent verblijf in buitenland Helicobacter: AB, PPI en bismuth minstens 2 weken gestopt	Zakjes, luiers, niet-steriele recipiënten Onbruikbaar zijn: ingedroogde luiers Clostridium difficile: niet op vaste faeces stalen	Koelkast
Genitaal: <ul style="list-style-type: none"> - cultuur 	e-Swab wisser	Urethraal: Afname urethraal exsudaat of breng na reiniging (en minstens 1 uur niet urineren) een wisser 2-4 cm in de urethra, roteer en laat 2 seconden ter plaatse Vaginaal: Neem vocht vd vagina af mbv een steriele wisser Succesvolle afname door de patiënt zelf is mogelijk Cervicaal: Verwijder vaginale mucus of exsudaat. Bevochtig speculum met warm water (geen glijmiddel) en neem staal vh endocervicale kanaal	Droge wissers Vaginale antiseptica of glijmiddelen kunnen de groei van micro-organismen inhiberen. Onbruikbaar zijn: UTM wissers	Koelkast
Genitaal: <ul style="list-style-type: none"> - cultuur gonokokken 	e-Swab wisser	Vrouw: Cervicale of urethrale wisser, (best geen vaginale wisser) Man: Urethrale wisser		
Genitaal: <ul style="list-style-type: none"> - Mycoplasma en Ureaplasma 	e-Swab wisser	Vrouw: Vaginale (voorkeur), cervicale of urethrale wisser. Man: Urethrale wisser Neem zoveel mogelijk materiaal af (mycoplasma 's zijn celgeassocieerd)		

Identificeer éénduidig met de naam van de patiënt of kleef een labosticker en schrijf de aard van het staal op het recipiënt

Aard van het staal	Ideale recipiënten	Ideale afname	Af te raden of onbruikbare recipiënten of afnames	Bewaring VOOR labo
Genitaal: <ul style="list-style-type: none"> - Opsporen van GBS (Groep B streptokokken) bij zwangere	e-Swab wisser	Vagino-rectale wisser: eerst thv introïtus vaginae en vervolgens door de anale kringpier 35-37 weken zwangerschap	Onbruikbaar zijn: Gelwissers, UTM wisser	Koelkast
Genitaal: <ul style="list-style-type: none"> - PCR Chlamydia trachomatis endocervicaal - PCR Neisseria gonorrhoeae endocervicaal	e-Swab wisser	STAP1: verwijder mucus STAP 2: breng de wisser in het endocervicale kanaal en roteer enkele malen	Onbruikbaar zijn: Gelwissers, UTM wisser	
Urine/Genitaal: <ul style="list-style-type: none"> - Trichomonas	Genitaal: e-Swab wisser Urinair: Steriel urinepotje	Genitaal: breng de wisser in het endocervicale kanaal en roteer enkele malen Urinair: Vermijd urineren minstens 2 uur voor de afname. Collecteer de eerste 15-20 mL urine in een steriel plastic potje = FIRST VOIDED URINE (FVU). Transport: Sluit het potje goed af, bewaar de urine in de koelkast (max 4 dagen).	Onbruikbaar zijn: Gelwissers, UTM wisser	Koelkast

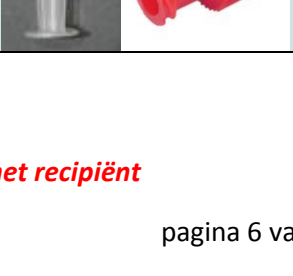

Identificeer éénduidig met de naam van de patiënt of kleef een labosticker en schrijf de aard van het staal op het recipiënt

Aard van het staal	Ideale recipiënten	Ideale afname	Af te raden of onbruikbare recipiënten of afnames	Bewaring VOOR labo
Sperma: <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur	Steriel goed te sluiten container Bv. Steriel urine- of lepelpotje		Niet steriele recipiënten	Koelkast
Sperma: <ul style="list-style-type: none"> - Mycoplasma en Ureaplasma				
Sperma: <ul style="list-style-type: none"> - Trichomonas				
Urine: <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - Mycobacteriën	Steriel goed te sluiten container Bv. Steriel urinepotje	Minstens 15 mL MIDSTREAM urine, clean voided, bij voorkeur of na enkele uren niet urineren. OPM Mycobacteriën: 3 consecutieve dagen.	Niet steriele recipiënten Onbruikbaar zijn: 24 uren collectie en urine uit zak van verblijfskatheter	Koelkast
Urine: <ul style="list-style-type: none"> - PCR C. trachomatis (♂+♀) - PCR N. gonorrhoeae (♂)	Steriel goed te sluiten container Bv. Steriel urinepotje	20 tot 30 mL FIRST VOIDED urine 2 uur voor de afname niet urineren!	Niet steriele recipiënten Onbruikbaar zijn: 24 uren collectie en urine uit zak van verblijfskatheter	Koelkast
Sputum: <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - Mycobacteriën	Steriel goed te sluiten container Bv. Steriel urine- of lepelpotje	Opgehoeste fluïmen uit de lagere luchtwegen met zo weinig mogelijk speeksel	Speeksel Onbruikbaar zijn: Stalen in papieren zakdoekjes	Koelkast

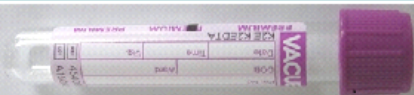
Identificeer éénduidig met de naam van de patiënt of kleef een labosticker en schrijf de aard van het staal op het recipiënt

Aard van het staal	Ideale recipiënten	Ideale afname	Af te raden of onbruikbare recipiënten of afnames	Bewaring VOOR labo
Keel: <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - Antigeendetectie groep A streptokokken	e-Swab wisser	Aanstippen van het ontstoken gebied zonder omliggende mucosa, tong of tanden te raken	Onbruikbaar zijn: Droge wisser, UTM wisser	Koelkast
Nasofaryngeale staal: <ul style="list-style-type: none"> - Bordetella pertussis PCR	(fijne) e-Swab wisser	Nasofaryngeale afname (alternatief: keelwisser/ sputum)	Onbruikbaar zijn: Droge wisser, UTM wisser	
MRSA-screening: <ul style="list-style-type: none"> - Neus, keel, perineum	e-Swab wisser	Gebruik per afnamelocatie een aparte wisser, noteer goed de locatie van elke wisser	Onbruikbaar zijn: Droge wisser, UTM wisser	Koelkast
Etter op wisser: <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - Mycobacteriën (Wonde, huid, neus, ...)	e-Swab wisser	Waar mogelijk hebben puncties de voorkeur: ontsmet voor de punctie de bovenliggende huid. Bij een open wonde: debrideer en spoel met fysiologisch water. Neem wisser af thv het vitale weefsel.	Onbruikbaar zijn: Droge wisser; UTM wisser	
Etter niet op wisser: <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - Mycobacteriën (Wiek, biopsie, secreten, ...)	<ul style="list-style-type: none"> - Spuiten zonder naald met beschermhuls - Spuiten met naald en beschermhuls - Andere: steriel urine- of lepelpotje	Stinkende etters wijzen op anaërobe kiemen: ideale afname: niet leeggespoten spuit; zo snel mogelijk naar het labo (bij leegspuiten in een potje verdwijnt de anaërobiose)	Spuiten met naald zonder beschermhuls	Koelkast

Identificeer éénduidig met de naam van de patiënt of kleef een labosticker en schrijf de aard van het staal op het recipiënt

Aard van het staal	Ideale recipiënten	Ideale afname	Af te raden of onbruikbare recipiënten of afnames	Bewaring VOOR labo
<u>Gewrichtsvocht:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - Mycobacteriën	<ul style="list-style-type: none"> - Spuiten zonder naald met beschermhuls - Spuiten met naald en beschermhuls - Andere: steriel urine- of lepelpotje		Spuiten met naald zonder beschermhuls	Koelkast
<u>Huidschilfers, haren, nagels:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Voor schimmel- en gistonderzoek	<ul style="list-style-type: none"> - Steriel goed te sluiten container Bv. Steriel urine- of lepelpotje - Dermapak® 2000	<ul style="list-style-type: none"> - Minstens 5 stukjes - Op de grens van het geïnvadeerde en het gezonde deel	<ul style="list-style-type: none"> - Gevouwen papier, briefomslag of stalen tussen 2 draagglasjes - Wissers bieden te weinig materiaal	Koelkast
<u>Opsporen malaria (hematologie)</u>	EDTA-tube voor antigeendetectie, trombocytentelling en bloeditstrijkje			Kamertemperatuur

Identificeer éénduidig met de naam van de patiënt of kleef een labosticker en schrijf de aard van het staal op het recipiënt

Aard van het staal	Ideale recipiënten	Ideale afname	Af te raden of onbruikbare recipiënten of afnames	Bewaring VOOR labo
Hemocultuur	Speciale gezamenlijke fles voor aërobe en anaërobe kiemen	Afname gebeurt steeds VOOR het toedienen van antibiotica. Beste ogenblik is het begin van een koortsoopstoot (rillingen, stijgen van de temperatuur). Zorgvuldige desinfectie van de punctieplaats om contaminatie met huidflora te voorkomen, wachten tot desinfectans opgedroogd is. Het beschermdeksels van de fles verwijderen en stop ontsmetten. Voor iedere hemocultuurafname heeft men 1 fles nodig (aërobe en anaërobe kiemen groeien in dezelfde fles). Na afname voorzichtig mengen. Het is aan te bevelen herhaalde hemoculturen af te nemen op verschillende tijdstippen.	Niet aseptisch genomen stalen OPM: Daar het geen routine-onderzoek is, dient steeds het labo gecontacteerd te worden om een hemocultuurfles op te vragen	Zo snel mogelijk in het labo op 37°C NOOIT KOEL BEWAREN!!

Opmerkingen:

- 1/ Indien **zowel cultuur als PCR** aangevraagd is op een staal, graag steeds **2 e-Swab wissers** afnemen.
- 2/ PCR op urine voor Neisseria gonorrhoeae, Chlamydia trachomatis, Trichomonas → beste afname: **FIRST VOIDED URINE!**
- 3/ Urinecultuur: **ONBRUIKBAAR** zijn: 24 uren urinecollectie en urine uit zak van verblijfskatheter.
- 4/ Sputum: **ONBRUIKBAAR** zijn: stalen in papieren zakdoekjes

Identificeer éénduidig met de naam van de patiënt of kleef een labosticker en schrijf de aard van het staal op het recipiënt